HÄMND

LUSTSPEL I EN AKT

AF

HELENA NYBLOM

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta verk av **Helena Nyblom** (1843-1926) har digitaliserats av Dramawebben och anpassats för Projekt Runeberg i oktober 2016 av Ralph E.

HÄMND

LUSTSPEL I EN AKT

af

HELENA NYBLOM

STOCKHOLM

Albert Bonniers förlag

Pris 75 öre.HÄMND

LUSTSPEL I EN AKT

af

HELENA NYBLOM STOCKHOLM

albert bonniers förlagSTOCKHOLM

al.b. bonniers boktryckeri

i

19 04PERSONERNA.

SVEN FRISK, löjtnant, 28 år. ANNA, hans hustru, 21 år. MAJORSKAN DONNERWETTER, 42 år. LOTTA, huså hos Frisks, 26 år. NILS, betjänt hos Frisks, 30 år.En stor salong i löjtnant Frisks våning, bekvämt och elegant möblerad. Till vänster två fönster med nedhängande gardiner. Midt på golfvet ett större bord med länstolar omkring. Till höger två dörrar, mellan hvilka en kakelugn, där brasan är tänd. Nära brasan är placerad ett mindre bord och ett par bekväma stolar. Till vänster en chäslong. Där bakom en grupp större bladväxter. Mera i bakgrunden ett pianino uppslaget.

I bakgrunden dörr till tamburen. Kväll. En lampa är tänd på bordet nära kakelugnen. En taklampa brinner öfver bordet midt i rummet.

Första scenen.

ANNA. LÖJTNANT ERISK. BETJÄNTEN.

Anna står vid ett fönster till vänster och håller på att ordna gardinerna. Löjtnanten sitter vid brasan fördjupad i läsningen af en tidning. Betjänten kommer in med en bricka, hvarpå står en karalfin med punsch, en fruktskål med frukt, glas och assietter.

ANNA (till betjänten). Ställ brickan där på bordet bredvid löjtnanten.

(Betjänten arrangerar allting på bordel bredvid brasan.)ANNA (som står kvar vid fönstret) Är gasen tänd

i tamburen?

betjänten. Ja, frun.

anna. Var god och stäng fönstren i matsalen. Det börjar snöa.

betjänten. Ja, frun. Var det annars något? anna. Nej, det är bra.

... . (Betjänten går.)

Andra scenen.

ANNA. SVEN.

anna (som tittar ut genom gardinerna på vädret). Ja, nu blir det bestämdt snö. Det ser så mörkt och hotande ut. Usch, en så'n vinter 1 (Hon låter gardinerna falla och går bott till Sven vid brasan, medan hon gnuggar sina händer.) Men det kan då göra oss precis detsamma, så trefligt som vi ha det inomhus. — Det är nästan, som om det kändes dubbelt så skönt och godt i ens eget söta hem, när det blåser och snöar utanför. — Tycker du inte, Sven? (Sven svarar icke, men fortfar alt läsa. Anna sätter glas och assiett framför honom.) Se här, min vän I Vill du inte ta litet? Det är den nya punschen, som du ännu inte smakat på, och päronen har jag själf köpt på Munkbron. De ä' alldeles utmärkta. Jag har redan ätit fyra. (Hon tager ett päron och börjar äta.) Nå, Sven! Har du inte snart läst slut på den där dumma tidningen?.: (Hon klappar honom på axeln)

sven (fördjupad i läsningen). Strax, min vän! Strax på minuten. Det är ,, bara den här artikelnom tullfrågan, som jag absolut måste sluta. Hur

var det nu? (Han fortsätter att låsa,)

anka (sitter och gnager på ett päron, medan hon oafbrutet ser på Sven. Efter en paus säger hon). , Söta Sven, vill du inte ha litet punsch? ,

Sven (slår hårdt i tidningen). Bet ä' då, också rent förbannadt!

anna (förskräckt). Sej, men hvad är det? Sven. Ja, om du vill höra ordentligt på, så skall jag förklara det för dig. — Som du vet, är jag frihandlare.

anna {ifrig, sätter sig närmare honom). Ja, det ä' jag också! Hvad ä' det egentligen för sia'?

Sven. Det är detsamma som att stå i förbindelse med den öfriga civiliserade världen på ett förståndigt sätt.

anna (nickar bifallande). Ja, det är säkert! sven (/' upprörd ton). Det är detsamma som att kunna dricka ett glas vin och röka en cigarr utan att riskera att ruinera sig. ,

anna. Ja, ä' det inte oförskämdt! sven. . Att vara fiende till frihandeln ä' att vara fiende till friheten, — friheten, som vi . dock alla älska högst af allt!

anna. Ja, det ä' alldeles min mening. Jag älskar också allt, som börjar med »fri». (Ser ömt på . honom.) Kommer du ihåg då du friade till mig, Sven? (Sven gör en. afvärjande rörelse.) Och ser du, »tankar ä' tullfria», säger ordspråket, och kyssar ä' opkså tullfria. . (Hon faller honnm om halsen och kysser honom.)

sven.... Ja,, ja, se så, min lilla vän I Du kväfver mig ju, alldeles.,,.. . /— 8 —

ANNA. Ä' du inte starkare? Jag tänkte, att en löjtnant skulle kunna stå för ett anfall.

Sven. Det ä' måtta med allt, min lilla flicka,

— Se så! — Sätt dig nu snällt här bredvid mig och låt oss smaka på pärona.

ANNA (salter sig så nära honom som möjligt). Ja, och på punschen. (Hon slår i Svens och sitt eget glas.) Skål på dig, min älskade löjtnant! (De dricka.) Nå,

— var den god?

Sven (smackar och ser begrundande ut). Inte illa!

— Inte illa! Men jag tror i alla fall, att den behöfver gömmas litet. Den kommer att bli ännu bättre med tiden.

anna. Allt godt blir bättre med tiden, lilla Sven. Tänk till exempel på oss! Vi tyckte ju genast alldeles förskräckligt om hvarann, — åtminstone vet jag då, hvad jag gjorde, — och du? — Ja, du har då också ofta sagt. . . (Hon ser frågande på honom.) Nå, men det ä' ju rakt ingenting emot nu. När jag tänker på vår första förlofningstid, så tycker jag, att vi då inte brydde oss ett dyft om hvarann, emot hur vi nu älska hvarann. Det blir värre och värre för hvarje dag, så ibland kan jag bli riktigt rädd, att det skall sluta med ren galenskap! (Hon faller honom om halsen.)

Sven. Se så, lilla vän, du är så häftig! anna. Jag älskar dig bara så rent ohyggligt!

— Ä' vi inte de lyckligaste människor på hela jorden?

Sven {lugnt, tar henne om lifvet). Jo, vi ä' ju mycket lyckliga.

Anna. Du älskar mig ju lika högt som förr? Sven. Älskar? — Hvarför ska vi begagna så

romantiska ord? Jag tror, att jag håller af dig så mycket, som du kan begära, och jag tycker, att vi ha det riktigt bra ihop.

anna. Ja, ä' det egentligen inte märkvärdigt, att vi ha lof att sitta här alldeles ensamma utan att vara rädda för att någon ska komma och störa oss, och utan att du behöfver gå ifrån mig om en liten stund ?

Sven (medan han skalar päron). Ja, — det vill säga, — jag får lof att titta upp i klubben ett ögonblick.

anna (låter sitt päron falla på golfvet och säger i klagande ton). Hva' för sia'? Skall du nu ut i kväll igen?

sven. Hvad menar du med »igen»?

ANNA. Du var ju borta hvarannan kväll i förra veckan.

sven (initerad). Jaså! — Var jag borta hvarannan kväll förra veckan? Hvarför säger du inte hellre »hvar kväll»?

ANNA (räknar på fingrarna). Förra måndagen var du på middagen för löjtnant Lundberg, och kom inte hem förrän klockan ett.

sven. Det får du verkligen vänja dig vid. Om jag inte kommer tidigt hem, så ska du sofva. Hvarför sofver du inte, när det är natt?

ANNA. Hur kan du tänka, att jag skall kunna sofva, när du är ute så där sent? Det kunde ju hända dig allt möjligt.

sven. Hva' skulle det väl kunna hända mig? Och i alla fall kan jag inte komma förr än jag kan. Du vet ju för resten mycket väl, att Lundberg är min gamla kamrat, och när en kamrat gifter sig,— 10

skall man väl inte svika, utan ställa sig .trofast i ledet, när det göres afskedsmiddag för honom.

anka (/ bedröflig lon). En middag, som räcker till. klockan ett .om natten! Jag låg och trodde, att du hade drunknat.

Sven. Drunknat! När middagen var på hotell Rydberg! För resten var jag den allra första, som gick. — Jag kunde väl inte kila i väg samma ögonblick vi hade druckit kaffe ?

anna. Så var du i onsdags på officersklubben och lät mig sitta här och vänta med teet.

Sven. Du vet mycket väl, hvarför jag var på klubben. Fredrik hade kommit på förmiddagen, och jag hade inte sett honom på tre år. När en gammal kadettkamrat kommer till Stockholm, så väntar han väl, att åtminstone hans gamla vänner ta sig litet af honom. Jag hade inte alls tänkt stanna så länge på klubben, men så kom vi att tala, om ganska allvarsamma ting, -— som man inte så där kan afbryta tvärt.

anna. Hvad skulle det väl vara för viktiga ting?

sven. Ja, ser du, det finns så mycket;, som fruntimmer inte förstå sig på och som fordrar, att man dryftar det noga.

anna. Nå ja, — så var du i fredags på operan. sven. Gud bevars, ska jag nu också ha förebråelser för det!. Det var ju du själf, som uppmanade mig att gå! Jag ville ju haft dig med, men du påstod, att du hade så ondt i hufvudet och att du inte skulle kunna tåla musiken och värmen, och. så —

anna. Så blef du. ledsen!Sven. Och så sade du,- att jag ju så godt kunde gå ensam.

ANNA (ifrig). Det var naturligtvis ironi.

Sven. Jaså, det var det! — Vill du då inte en annan gång vara så snäll och underrätta mig om, när du är ironisk.

ANNA (sorgsen). Jag mådde så illa.

Sven. Ja, därför slapp du ju också gå med.

anna (tveksamt). Jag hade nästan tänkt ——t- —

Sven. Hvad hade du tänkt?

anna. Å, det var ingenting.

Sven. Det är alltid det svar man får.

ANNA (efter ev- paus). Och så var du borta i lördags!

sven. Kallar du det att vara borta, att man går ut och röker en cigarr efter middagen?

anna. Och kommer hem klockan nio! Jag gjorde inte annat än gick och såg på klockan.

sven. Ja, hvem har bedt dig om det? Jag talade ju om för dig, att jag mötte min kapten, som ville ha mig med in i Berns' salong, där vi sutto ett ögonblick och smakade på ett glas vichyvatten. Du kan väl inte begära, att jag för din skull skall sätta mig upp emot min öfverhet och inte visa min chef den vördnad, jag skyller honom? Du vill månhända, att jag skall göra myteri, sättas i fängelse, dömas för krigsrätt och skjutas? Ni kvinnor ha verkligen pretentioner, som kan drifva en att begå majestätsbrott.

anna. Bevars väl, det har jag väl aldrig sagt! — Jag säger bara, att jag dör af längtan efter dig, när du går bort och låter mig sitta ensam hemtna. Nu börjar en ny vecka, och om du nu igen tänker— 12 —

gå tit hvarannan kväll och låta mig sitta här ensam och öfvergifven, så — — —

Sven. Fredrik reser i morgon, och kamraterna ville ännu en gång vara tillsammans med honom på officersklubben, — men naturligtvis, — om du inte tillåter det — — — (Han stiger upp) anka. Hvart går du?

Sven. Bara in och tar på mig kavajen. Jag stannar hemma.

anna (ifrig). Nej, det gör du inte. Om kamraterna vänta dig — — —

Sven. Så kan de ju få veta, att jag inte fick lof att gå för min hustru.

ANNA (ansträngdt). Jag ä' inte alls ledsen, om du går bort i kväll.

Sven. Det menar du inte? anna. Jo, jag försäkrar dig! »En gammal vän», en »Fredrik» — må du verkligen inte försumma för min skull.

SVEN. Ä' det ironi?

anna. Da måtte visst inte alls kunna uppfatta ironi. Jag ber och bönfaller dig om att gå! Jag skulle inte för allt i världen vilja tvinga dig emot din vilja.

sven. Men om du anser det för min plikt att stanna — så —

anna. Plikt? Tack ska du ha! Ska vi nu också börja ha »plikter» mot hvarann.

sven. Har man inte plikter emot alla människor?

Anna. Man har plikter emot sin general, — emot kungen och fäderneslandet, — men inte emot sin hustru.

vSven. Jaså, det var något alldeles nytt! — När man inte har plikter emot sin hustru, hur ska man då förhålla sig emot henne?

anka (med eftei tryck). Man älskar henne! sven. Har jag sagt annat? ANNA (förnämt). Jag hoppas, att du anser det för din »plikt» att inte låta dina kamrater vänta på dig.

sven. Ja — alldeles som du vill! Så går jag väl. — Du begriper nog, min lilla vän — anna. 1, jag begriper så väl. sven {muntert). Du ä' i alla fall en liten söt och förståndig hustru! (Han kysser henne på pannan. Hon står likgiltig.)

anna. När kommer du hem? sven. Ja, det kan jag ju inte säga så precis på förhand. Det är nog bäst, att du i hvarje fall låter bädda åt mig i mitt eget rum, så stör jag dig inte, när jag kommer. anna. Som du vill!

(Sven går ut i tamburen, hvartill han låter dörren stå, och tager på sig öfverrock och hatt. Fruns stumma spel öfverlämnas åt skådespelerskans talang.)

sven (kommer in med öfverrocken på och hatten i handen). Adjö med dig, min skatt! — Du ä' inte alls ond på mig?

anna (kyligt). Hur kan du tänka? sven (glad). Ska jag hälsa Fredrik? anna. Naturligtvis! Alldeles rysligt! sven. Adjö, lilla vän! Sof godt! (Han går bort emot dörren, men kommer tillbaka.) Du kan ju sätta dig och läsa någonting — eller sy — eller skrifva bref. — Ja, du hittar väl alltid på något.— 14 —

anna.' Å, jag ska nog roa mig, må du tro.

(Hon följer honom till tamburdörren, stänger den efter honom och stänger därpå dörren mellan lambaren och salongen. Hon ser sig omkring och sätter sig därefter plötsligt på en stol med näsduken för ögonen och utbrister i våldsam gråt. Mellan snyftningarna säger hon i af brutna satser:)

Tredje scenen.

anna. Å, min Gudi Om jag vore död! Å, om jag vore död I — Eller om jag aldrig hade blifvit född! —- Jag är den olyckligaste människa i hela denna sorgliga världen! Hvarför kom jag upp till detta afskyvärda, otäcka Stockholm? Mr jag tänker på dem alla där hemma, hur lyckliga vi voro tillsammans! Maria och Klara och Karoline och Ernst! Och min söta, älskade, gamla far! Och gamla fröken West! — Ja, hon var i alla fall rar och god, fastän jag ofta var förskräckligt ntledsen på hennes föreläsningar. — Och Nero, min söta lilla Nero! Å! Å! — När jag tänker på hans vackra päls och hans kloka ögon och hans lilla roliga svans! •— X! Det a' inte till ätt stå ut med! (Hon gråter länge i näsduken.) Hvem skulle hà kunnat tro det om Sven — min Sven? Han, som var så kär i mig, att han sade han inte kunde lefva utan mig! Jag tycker, det går utmärkt för honom att lefva utan mig! När jag tänker på första kvällen han dansade med mig hos landshöfdingen! — Fem danser! — Och alla fröknarna Snålkvist sutto med rosor i håret och grämde sig gröna öfver att han inte ens tittade åt dem! — Det gjorde dem för resten riktigt godt! —

VOch sedan hemma hos oss! Ute i skogen och på sjön! Allt hvad han dä sade åt mig 1 Jag glömmer det aldrig — aldrig! Och så är han en sådati iskall, trolös, förskräcklig varelse! — En riktig Molok! En Kristoffer Kolumbus! — Å!— Al — Bara jag var död!

(Det ringer starkt på tamburdörren.)

ANNA (lyssnar). Så! Nu kommer det någon! Tänk, om han skulle komma åter! — Tänk, om han skulle ha ångrat, att han lämnat sin stackars lilla hustru så ensam! {Hon lyssnar.) Nej, det ä' en fruntimmersröst. Hvem kan det väl vara? (Hon torkar ögonen fort) A, måtte ingen kunna se, att jag har gråtit! (Hon tager sitt broderi och börjar brodera ifrigt.)

Fjärde scenen.

lotta (från tamburen). Majorskan Donnerwetter frågar, om hon får lof att tala ett par ögonblick med frun ?

anna. Bed henne vara god och stiga på.

(Lotta går.)

Femte scenen.

ANNA. MAJORSKAN DONNERWETTER.

majorskan {i dörren). Eår man stiga på?

anna (stiger upp). Å, är det du, tant! Hvad det var vänligt af dig att komma och hälsa på mig.

majorskan. Ja, bara jag inte kommer och stör en kärleksduett?

anna. : Nej, som du ser, så sjunger jag solo.

{De laga plats.)— 16 —

majorskan. Jaså, Sven ä' inte hemma? — Hur har han kunnat slita sig lös från sin lilla skatt så tidigt på kvällen?

anna (broderande). Det var något alldeles nödvändigt. Militärerna ha ju alltid så förskräckligt mycket att göra.

majorskan. Jo, jag känner till det! — Men det är väl ändå bra sällsynt, att Sven går bort på aftonen?

anna (broderande). Ack ja! — Vi ä' så godt som alltid tillsammans hemma.

majorskan. Ja, det ä' ju som det skall vara! (Ser sig omkring.) Ni har då också ett rent förtrollande hem! Och när man sitter här i en téte à tëte med sin bästa vän, så tänker jag, att man inte saknar någonting i världen.

anna (broderande). Nej, det ä' säkert. majorskan (suckar). Jag skulle nästan kunna önska, att jag vore tjugu år yngre och kunde börja mitt äktenskap på nytt — och helst på ett helt annat sätt! — Men säg mig, lilla Anna, hvad sysselsätter ni er med, när ni så där sitter ensamma de långa vinterkvällarna?

anna. å! — Jag — vi läser! Det vill säga: Sven läser högt för mig.

majorskan. Medan du arbetar! Så trefligt| Och när ni blir trötta på att läsa?

anna. Ja — så spelar jag — eller vi spela fyrhändigt, — eller jag ackompanjerar Sven. Han har en sådan vacker röst, som tant vet.

majorskan. Ja, ni har det då alldeles idealiskt! — Och sen?— 17 —

ANNA. Så blir det tedags, och så går jag — gå vi in till det dukade bordet i vår vackra matsal.

majorskan (nyfiken). Sitter ni bredvid hvarann eller midt emot hvarann?

anna. Vi sitter, — jag sitter —---(Hon

hastar broderiet.) Å, tant, jag är så olycklig!

majorskan (springer upp). Men Gud, barn, du skrämmer ju lifvet af mig! Hvad i all världen ä' det fråga om? Du sitter och talar om, hur förtjusande du och Sven ha det ihop, och så —--

anna (jämrande sig högt). Jag ljuger tant! Jag ljuger! Jag sitter ensam vid klaveret och ensam vid mitt arbete. Jag dricker mitt te ensam och går ensam i säng, och ligger ensam och gråter och gråter och önskar, att jag vore död.

majorskan (indignerad). En sådan lymmel! anna. Tant kan inte tänka sig hur många tusen intima vänner han har!

Otäcka kadettkamrater, afskyvärda officerskamrater, som alltid ska dra honom med sig. Och alla ha de så viktiga saker att tala med honom om. Och under tiden sitter jag ensam här hemma och gör inte annat än ser på klockan. (Hon ser på klockan på kakelugnsgesimsen.)

majorskan (eftertänksam). Jag undrar, om du egentligen har den minsta aning om, hur man skall behandla en äkta man?

anna. Jag försäkrar dig, tant, att jag är så gräsligt snäll emot honom.

majorskan. Snäll! — Hm — ja, naturligtvis. Till en viss grad ska man ju vara snäll emot sin man. — Men kär i honom!

anna. Ja, vet tant, att det kan jag då rakt 2. — Hämnd.

inte låta bli. Jag älskar honom bara till raseri och galenskap!

majorskan. Och det talar du om för honom? anna (tvekande). Ibland! majorskan. Och låter honom se? anna {sakta). Ibland.

majorskan. Och det tror du, att en äkta man kan tåla vid? Att bli älskad och saknad och efterlängtad! — Du kommer inom mycket kort tid att systematiskt förstöra honom.

anna (i jämrande ton). Söta tant, jag försäkrar dig, att jag inte alls har något system.

majorskan. Du må veta, min skatt, att det finns intet, som en äkta man senterar så litet, som att ha en fru, som ä' kär i honom. Efter en månad är det honom besvärligt, efter två är det honom odrägligt, och så börjar han söka sina nöjen på annat håll.

anna (häftigt). Skulle Sven verkligen vara kär i någon annan, så tar jag genast lifvet af mig!

majorskan. Det var inte precis menadt på det viset, lilla vän. Jag skulle nästan tro, att Sven i grund och botten håller lika mycket af dig som förut, men det är under hans värdighet att visa det. — Och så är det nu ett faktum, att det är ingenting, som män förstå sig så litet på som på kärlek. Den ska man ge dem i mycket små portioner, så de sitta och gapa efter att få mera. — Säg mig, — när nu till exempel din man vill kyssa dig? anna. Det är alltid jag, som kysser honom. majorskan. Ja, tänkte jag inte det! Men jag ber dig, försök att vara alldeles passiv. Kommer han då och vill pussa dig — och då kommer han

nog — så säger du i en förnäm ton: »Nej, låt bli mig!» — eller: »Hvad du tygar till mitt hår!» anna (ängslig). Går han då? majorskan. Nej, då finner han dig först riktigt förtjusande och tilldragande. Kallar han på dig, så svarar du: »Jag kommer genast!» — Men sedan kan du gärna låta honom vänta en tio minuter! Det gör dem så godt att gå och svära litet. anna. Tror tant verkligen? majorskan. Jag talar af mångårig erfarenhet. Jag skulle verkligen inte vilja se alla de afgrunds-andar för mina ögon, som jag har varit anledningen till att majoren har åkallat!

anna. Och när han vill gå ut på kvällarna? majorskan. Så säger du bara i en bestämd ton: »Hva' för slag? Det kommer helt enkelt inte i fråga! Jag tänker verkligen inte sitta ensam hemma, medan du går ut och roar dig.»

anna. Har tant verkligen haft mod att svara farbror så där? Hvad jag beundrar tant I

majorskan. Ja, hade jag inte från första ögonblicket visat min herre och man, hvem som var herre i huset, så hade jag minsann inte sett mycket till min gode Donnerwetter! — Vill de ha punsch, kan de få den hemma. Vill de då och då ha en kamrat hem till sig, så går det ju också för sig. — Men intet onödigt snobberi med att springa på officersklubben och på restaurationerna.

anna. Och farbror har alltid varit en lydig man och hållit sig hemma?

majorskan. Hm! — Jag kan inte ge honom högsta betyg, men gick han, så gick jag också. — Skulle han roa sig,

så behöfde också jag en litenförströelse. Hvar står det skrifvet, att alla fruar ska sitta på en pall i barnkammaren, eller jämt traska omkring i köksdepartemanget ? — Å nej! — Vi behöfva lika väl litet luft och ombyte som våra herrar och män. Och jag skall roa mig, och det har jag gjort vid alla möjliga tillfällen.

anka. Och hvad säger farbror därtill? majorskan. Han säger verkligen ingenting. Han skulle våga! Han har lärt sig »mores» och låter mig göra, som jag behagar, och du kan tro, att han är tacksam, om man en och annan gång ger honom en vänlig blick! — Å ja, man vet, hur man skall tämja vilddjuren.

anna (som lyssnat uppmärksamt). Tror du verkligen, att det skulle göra Sven godt, om jag försökte använda din metod?

majorskan. Om det skulle göra honom godt? Han skulle bli en annan människa.

anna. Uh nej! Det skulle jag inte alls tycka om.

majorskan. Jag menar, att han skulle visa sig i en annan och förbättrad upplaga.

anna. Hur skulle han då vara! Det kan jag rakt inte tänka mig! (Hon ser hänryckt ut i luften.)

majorskan. Det blir en angenäm öfverraskning.

anna. Tror du verkligen, att han då skulle börja önska mitt sällskap?

majorskan. Han skulle tigga dig därom på sina bara knän.

anna. Och inte jämt springa ifrån mig? majorskan. Man skulle inte kunna drifva honom ur huset.

anna. Nej, så förtjusande! Och måhända skulle han till och med ta mig med, om han gick bort? majorskan. Det skulle bli hans högsta önskan. anna (står tyst och säger därefter bestämdt). Jag har fattat mitt beslut! Tant ser här en kvinna, som vet hvad hon vill.

majorskan. Det låter höra sig! Och för att nu genast visa din själfständighet, så följer du med mig på operan i kväll.

anna. Ja — men! — — majorskan. Ja — men! Ja — men! Intet ja — men! Jag kom för att hämta både dig och Sven, men eftersom den ärade junkern inte behagar vara hemma, sä går frun ensam.

anna. Men om nu Sven skulle komma hem förr än jag?

majorskan. Än sen! — Du har så många gånger väntat på honom, så det är inte mera än rätt, att han nu en gång själf försöker sig på det nöjet.

anna (tvekande). Ja men, tant! Jag tror ändå — —

majorskan Jaså, det var inte allvarligare me-nadt med din omvändelse! Kom ihåg: »c'est le premier pas qui coute». Har du inte mod nu, så får du det aldrig.

anna. Hvad ger de på operan i kväll? majorskan. Det är »Aida» som går, och jag vet, att du aldrig hört den. Ja, musik begriper jag mig inte särdeles på, men det skall vara så charmanta kostymer.

anna. å, »Aida»! — Sven säger, att den skall vara så väldigt stilig!majorskan. Sfå, då kommer du väl med? anna. Ja, jag vet inte — jag tror — nej -— jo. (Paus. Hon ger majorskan båda händerna och säger med siort eftertryck.) Jo! Jag kommer!

majorskan. Det tycker jag om! Så ska det vara. Men så få vi också skynda oss.

anna. Men hur ska jag komma hem? majorskan. Jag har också bjudit unge herr Klemens en plats i min loge. — Du vet, komponisten, som spelade så förtjusande hos mig den där kvällen, då ni var hos oss.

anna. å ja! — Jag vet! majorskan. Han beundrar dig! anna. Det var rysligt snällt af honom. majorskan. Efter operan gå vi först hem till mig och supera, och sedan kan han följa dig hem. anna. Men om Sven då har väntat? majorskan. Så gör det honom så innerligt godt! anna. Är tant säker på, att det kommer att göra honom riktigt

godt?

majorskan. Ja, vänta bara, så ska du få se. anna. Jag ska vara färdig på fem minuter. (Ropar utåt.) Lotta!

Sjätte scenen.

DE FÖRRA. LOTTA.

anna (i befallande tou). Min teaterkappa!

lotta. Skall frun på teatern?

(Anna gör en befallande åtbörd. Lotta går in genom dörren till höger.)— 23 —

Sjunde scenen.

MAJORSKAN. ANNA.

anna (ställer sig framför spegeln i kakelugnen och ordnar sitt hår). Ja, det vore då märkvärdigt, om man inte skulle kunna gå på operan en kväll, utan att fråga sin man! Jag skall minsann visa honom--

Åttonde scenen.

DE FÖRRA. LOTTA med kappan.

anna (vänder ryggen ål Lotta och låter henne hänga kappan öfver sina axlar. Säger därefter i befallande ton).

Min svarta solfjäder! Ett par hvita handskar! — Till höger i öfra lådan i min byrå.

(Lotta ser förvånad på Anna och går.)

Nionde scenen.

MAJORSKAN. ANNA.

anna (knäpper kappan energiskt). Hm! Jag skulle tro, att man inte behöfver stå under förmynderskap af en liten löjtnant! Å nej! — Annu finns det dock en god portion känsla af oberoende kvar hos mig.

majorskan. Ja, så ska det låta. — Det klär dig rent förtjusande, att sätta näsan i vädret! Och kappan klär dig också charmant. — Hvar har du köpt den, om jag får fråga?— 24 —

Tionde scenen.

DE FÖRRA. LOTTA (med solfjäder och handskar).

anna (till majorskan). Jag har låtit sy den hos Valentin. Räfskinnet har jag fått hemifrån. (Till Lolla.) Det var sant, en näsduk! — Slå litet »Vio-lette» på den ur flakongen, som står på toalettbordet.

lotta (irriterad). Var det annars något, så jag inte behöfver springa fram och åter?

anna. Jo, min kikare — och min slöja — den långa spetsslöjan!

(Lotta knycker på hufvudet och går ut.)

Elfte scenen.

MAJORSKAN. ANNA.

anna (som drar på sig handskarna). Se så, tant! Här har du mig! Å, hvad jag känner mig glad och lätt om hjärtat! Jag är väl inte för intet en krigares hustru! Jag känner mig full af mod och stridslust! Jag känner mig som en annan Napoleon fore slaget vid Waterloo 1

Tolfte scenen.

DE FÖRRA. LOTTA.

lotta. Här har frun näsduken, och här är kikaren, — och här är slöjan!

anna (lutar hufvudet framåt). Kasta den bara— 25 —

öfver hufvudet på mig! — Så där! — En lös knut! — Och så nyckeln till tamburdörren!

(Lolla kommer med nyckeln.) majorskan (ser på sin klocka). Ja, nu få vi verkligen raska på!

anna. Jag är klar! (Till Lolla.) Om löjtnanten skulle komma hem före mig, så är jag på operan. lotta. Ska vi vänta frun med te? majorskan. Det behöfs inte. Frun superar med mig. (Majorskan går fort ut genom dörren till tamburen.)

anna. Det var sant! Det skall bäddas till löjtnanten i hans eget rum. (Ut genom dörren till tamburen.)

lotta (efter dem i dörren). Var det på »Dramaten» eller på operan frun skulle gå? (Intel svar. Man hör tamburdörren till trappan slås igen.)

Trettonde scenen.

LOTTA. NILS. Lotta står några ögonblick

och ser emot tamburdörren. Nils, som visat sig i

tamburen, då damerna gifvit sig af, kommer raskt in på scenen.

lotta (härmande Annas åtbörder). Min kappa! — Mina handskar! — Min solfjäder! — Fort! — Al-lons! — Ja, jag må säga! Frun, som alltid annars säger: »Snälla lilla rara Lotta, måhända Lotta skulle vilja vara så vänlig och göra mig den tjänsten att gå efter det och det!» — Och nu — —

nii.s (som slagit i ett glas punsch, dricker det långsamt, torkar sig om munnen och säger). Det ä' tidsandan !— 8G —

lotta. Prat! — A' det »tidsandan», att fruarna ä' oförskämda emot sitt tjänstfolk?

Nils. Nej, men att fruntimmerna sätta sig på bakbenen! Det ser nästan ut, som de vore på väg att glömma, att vi är skapelsens herrar.

lotta. Ni glömmer måhända att visa oss det.

Nils. Det är nu i alla fall en afgjord sak, att fruntimmerna ä' skapade att lyda, och männen att befalla.

lotta {sätter sig bekvämt i en länstol). Gå efter ett rent glas åt mig!

Nils. Du kan väl ta fruns.

i.otta. Jag sa: »Gå efter ett rent glas åt mig!»

(Nils drar på axlama ocli går ut.)

Fjortonde scenen.

lotta. Den grisen kan gärna dricka herrns skvättar, men jag skall sannerligen ha mitt eget glas. (Sätter sig att skala ett päron och smakar därpå.) A ja — ganska godt! — Men det har i alla fall inte samma fina smak som bergamotter. Det ä' någon bismak! (Smackar med tungan.) Jag kan inte riktigt säga, hvad det är!

Femtonde scenen.

LOTTA. NILS med ett glas.

lotta. Ställ det där. — Slå i nu! — Stopp! Stopp! — Inte så skvalande fullt! Jag ä'väl ingen skurmadam heller!

ftk(Nils som slagit i till dem båda, sätter sig i en länstol midt emot Lotta.)

Nils. Hvad var det åt frun, som satte i väg i' en sådan pockers fart?

lotta. Ja,]ag höll på att få slag! Frun, som annars är mildheten själf! — Hon talade till mig i en ton, — till mig! Jag begriper verkligen inte, hur hon fick mod därtill.

Nils. ' Det var nog majoren, som retade upp henne.

lotta. Majoren?

Nii.s. Ja, så kallas hon allmänt. Jag har en kamrat, som tjänat där, och han kan tala om, hvem som är herre i del huset!

lotta (dricker och sätter glaset ifrån sig). Nå, det är i alla fall det förståndigaste! Det är alltid mest ordning i ett hus, där frun befaller.

Nils (allvarsamt). Da skulle akta dig att tala så hädiskt.

lotta. Jag talar af erfarenhet, min lilla Nils. Jag hat1 tjänat i sådana familjer, där herrn regerade solo! — Antingen är han borta, — eller om han är hemma, så är det han, som har främmande. Då rökes och drickes det i herrns rum, och utgjutes tårar i salongen. — Ja, jag känner till det! Frun vet hvarken, om hon törs tala eller svara, och kan inte ge bort så mycket som en gammal sommarkläd-ning, utan att herrn skall lägga sin näsa däri. nils. Och när frun regerar? — — lotta. Så får man se en liten lydig och artig man, färdig att följa sin hustrus minsta vink, höflig emot hennes gäster, lydig emot tjänstfolket, uppmärksam emot alla och enhvar, — ja, med ett ord,— 28 —

en man som han skall vara. Skulle han knysta, så får han bara en blick! (Hon ser förkrossande på Nils.)

Nils. Hu, nej! Titta inte på mig så däri Det går mig genom märg och ben I

lotta. Å, det var bara en liten svag början.

Skulle han göra vidare invändningar----(Hon

reser sig.)

nils. å nej, söta, lilla Lotta 1 Jag skall vara from som ett lamm. — Men du får medge, att det ska vara en modig karl, som skulle våga ta dig!

lotta. Jag låter mig inte »fø»! Det är jag, som kommer att »ta», hvem jag vill, om det en gång skulle behaga mig. Men jag kommer sannerligen aldrig att tåla, att min man uppför sig emot mig, som löjtnanten uppför sig emot frun.

nils. Hvad ondt gör egentligen löjtnanten frun, om jag får fråga?

lotta. Nej, det är just det! Han gör henne hvarken ondt eller godt. Det är, som hon alldeles inte existerade. — Ingenting! — Luft! — Och så ha de bara varit gifta fyra månader.

nils. Ja, men vet du, Lotta, att det blir bestämdt i alla fall enformigt att så där dag efter dag gå och titta på samma fruntimmer!

lotta Ilar man hört på maken! Hvad ser hon på, om jag får fråga?

nils. Det är ju en helt annan sak. — Hon ser ju på en herre, vet jag, och till på köpet på en herre, som är löjtnant. En flicka, som har blifvit så lycklig att få en löjtnant till man, hon kan säga att hon dragit högsta numret i lotteriet.lotta. Var det måhända inte frun, som hade pengarna ?

Nils. Hvad angår det mig! lotta. Var hon måhända inte af så fin familj, som man kan önska?

nils. Jag har ingen anledning att se ner på fruns familj.

lotta. Är hon inte en så stilig liten människa, som någon man kan önska sig?

nils. Hon är inte i min stil, men jag medger, att hon kunde vara sämre.

lotta. Är hon inte så kär i' löjtnanten, som en råtta i en grön ost?

nils. Nå, det bevisar väl bäst, att hon är nöjd! Du säger dig själf emot utan att märka det. Men jag vill inte resonera mera med dig. Man kan aldrig tala förstånd med fruntimmer. De ha ingen logik. — Det är en bekant sak.

lotta. a, håll munnen på dig, dumsnut! — Och gå så efter kortleken, så man kan få sig ett hederligt spel piquet. Löjtnantens strumpor kan verkligen vänta.

(Nils går mol dörren.) lotta (ropar efter honom). Det var sant. — Du ska bädda till löjtnanten i löjtnantens rum.

nils (vid dörren). Hva för sia'? — Skall det nu igen bäddas — —

Ridå.

(Medan ridån är nere, spelas eu vals.)30 —

När ridån går upp, är scenen tom och mörk. Dörren står öppen från salongen till tamburen, där gasen är tänd. Efter en paus hör man nyckeln vridas om i tamburlåset till trappan. Dörren öppnas varsamt, och SVEN kommer in i öfverrock och hatt, som han hänger upp i tamburen. Därefter kommer han in och tänder lampan i salongen. Klockan på kamingesimsen slår tolf.

Sextonde scenen.

sven (lyssnar Ull klockslagen). Den går förut! — Klockan fattas ännu tre minuter i tolf. (Ser på sill fickur.) Ja, som jag tänkte, tre minuter i tolf. Jag hade föresatt mig att vara hemma fore midnatt. — Det är otroligt hvad tiden går fort i godt sällskap. (Söker på bordel.) Inga bref! Inga tidningar! — De ligga antagligen i köket till första genomläsning. Det är då också märkvärdigt, att Anna inte kan se till, att tidningarna läggas in. (Han salter sig i cn stol och börjar skratta) Det är i alla ett pockers kvickhufvud, den där Fredrik! — Den historien om honom och sergeanten, den var alldeles briljant! — Den ska jag försöka att komma ihåg. Ha ha! (Gåspar högt.) Ha ha! (Reser på sig.) Nej, nu får jag väl se att komma i säng. (Han går till säng-kammardörren och lyssnar.) Hon sofver, den lilla sötnosen I — Det är alldeles tyst. (Kysser på fingret) Ja, söt är hon i alla fall, det är säkert! Nå, i kväll har jag ju varit en god äkta man, som kom heminnan klockan slog tolf. Det ska jag tala om för henne i morgon, så blir hon nog glad. (Lyssnar vid dörren.) Om jag skulle titta in genom dörren! (Han öppnar dörren och tittar in.) Hva — hva för sia'! — År hon inte där? (Han öppnar dörren hell och ropar.) Anna! (Ännu högre.) Anna! Anna! God afton, lilla Anna! — Men hvad i all världen har händt! — Hon svarar inte! (Han länder fort ett ljus och går in i sängkammaren. Kommer strax därpå ut, mycket upprörd.) Hon är inte där! Hon har inte varit af-klädd. — Toalettbordet står orördt. — Tofflorna på skinnmattan framför sängen! — Inte spår af henne själf! (Ringer häftigt.) Hon kan väl inte ha blifvit sjuk! — Hon kan väl inte — — (Han går ut i tamburen och kommer fort tillbaka.) Muffen och para-plyen äro borta! (Han tar sig för pannan.) A! A! Det går rundt i hufvudet på mig! Jag blir alldeles

yr! — Jag tror att jag--(Stöder sig emot en

stol.) Har här varit tjufvar och röfvare? Ha de fört henne bort med våld! (Han går fram och åter på golfvet med stora steg. Ringer åter häftigt och skyndar mot dörren, där han håller på alt stöta pannan emot Lotta.)

Sjuttonde scenen.

SVEN. LOTTA.

sven {häftigt). Hvar ä' frun? lotta {mycket sömnig). Frun ä' borta. sven {med tordönsstämma). Borta! — Hvad vill det säga?

lotta. Det vill säga, att frun inte ä' hemma.— 8 2 —

sven. Får jag be dig låta bli att vara oförskämd! Gick hon ensam ut?

lotta. Nej, jag tyckte, att det var någon med henne.

sven. Du »tyckte». — Såg du inte, om hon hade sällskap?

lotta. Jo, det var sant! Majorskan var här och hämtade henne.

sven. När gick de? lotta. Å, det är ganska länge sedan. sven. »Ganska länge!» — Ar det en eller två eller tre timmar sedan? Tänk dig om.

lotta. Å, det är mycket länge sedan. Det är väl en fem, sex timmar sedan de gick.

sven. Fem, sex timmar! — Jag har ju inte på långt när varit så länge borta.

lotta. Har löjtnanten inte? — Jag tyckte att löjtnanten gick strax efter middagen.

sven. Det var alltså strax efter att jag hade gått?

lotta. A nej! Det var nog mycket senare. sven (otålig). Sade de inte, hvart de skulle gå? lotta. Jo, det sade de.

sven. Du kan då göra en skvatt galen! Hvar är frun? (Stampar.)

lotta. Ja, hvar hon nu är, det kan jag verkligen inte säga, men då de gick, sade de, att de skulle gå på teatern. sven. På operan?

lotta. Jaså, — var det på operan? sven. Det är ju jag, som frågar. Gick de på operan?

vlotta Jag kommer inte riktigt ihåg det. Men på en teater var det.

sven. Men på teatern måste det ju vara slut för längesen.

lotta. 1 ja I — För längesen! sven (otålig). Men hvar är då frun? lotta. Hur kan löjtnanten begära, att jag skall kunna säga, på hvilken gata frun irrar kring i mörka natten ?

sven. Skulle hon irra omkring på gatorna? lotta. Om hon ska gå hem från teatern, är hon väl tvungen att gå på en gata, — och om — sven (mot tamburdörren). Jag går ut och söker upp henne.

lotta. Hvad skulle det egentligen tjäna till? Frun kan ju under tiden komma hem en annan väg, och då —

sven. Hvarför sade hon inte till om, att Nils skulle hämta henne?

lotta. Nej, det var majorskan som sade, att frun skulle följa med henne från teatern, och att hon nog skulle se till, att frun skulle komma hem sedan. Men hon kommer nog först sent, för de skulle först supera.

sven. Supera! — Hvar? — Ute, eller hemma hos majorskan?

lotta. Ja, hur kan löjtnanten begära, att jag skall veta det?

sven (sjunker ned i en stol). Gå, kvinna! — Gå I lotta. God natt, löjtnanten! Och sof så godt 1 (Hon går.)

3. — Hämnd.Adertonde scenen.

sven {ensam, sitter några ögonblick tankfull. Springer därefter plötsligt upp). Nej, detta kan man inte stå ut med! — Anna ute, midt i natten, utan att man vet, hvar hon är! Utan att man kan gå och ta reda på henne! Alla teatrar äro längesen slut. (Ser på sin klocka.) En kvart öfver tolf! — Å, den är mera, mycket meral — Jag vet bestämdt, att min klocka går efter. Tänk, om majorskan har låtit henne gå ensam hem I Det kunde likna henne, det emanciperade fruntimret. Majorskan själf skulle inte vara rädd för att mota ett helt röfvarband. A, min lilla Anna! Min lilla älskade flicka! Ensam ute på gatan vid denna tid på natten! — Och hon,som är så rädd af sig! De kan ta lifvet af henne, om de bara talar till henne! (Torkar svetten ur pannan och går häftigt upp och ned) Nej, jag står inte ut med det längre! Jag kan inte sitta overksam här, medan de måhända håller på att mörda min hustru! (Han går bort emot tamburdörren, men stannar plötsligt.) Men om de nu förföljer henne! Om hon kommer störtande hit upp för att kasta sig i mina armar, och jag då inte skulle vara här! — Nej, — Jag får lof att stanna! Jag får försöka att stå ut med det. (Han går häftigt upp och ner, stannar och lyssnar.) Värdet inte någon, som kom i trappan? — Nej, det är bara mitt eget hjärta, som bultar så förskräckligt. — Ack, min stackars Anna! Min lilla rosenknopp! Hvarför har du lämnat mig i denna grufliga ångest? Om du visste, hur jag älskar dig! Hur jag saknar dig! — Hvar minut, du inte är hos mig, förefaller mig-t- 35 —

-fe-

som en evighet. (Snyftande.) Min skatt, — min dyra skatt! (Han går fram och åter på golfvet.) Hvad är väl ett hem utan en hustru? Jag frågar, hvad är det väl? Denna fina brysselmatta! — Jag trampar föraktfullt på den!

(Stampar hårdt på mattan.) Dessa broderade gardiner! Jag kunde ha lust att slita dem i små bitar! (Han drar ned en af gardinerna.) Denna tomma stol, där hon suttit! — O, Anna! (Rushar i stolen.) Denna lilla pall, där hon satt sina små söta fötter! (Rörd.) Jag knäfaller på den! (Han faller på knä på pallen framför Annas arbetsbord.) Ack, vore du här, min ängel! Jag skulle kyssa dina händer, jag skulle utropa: »Du lefver! Du är hos mig! Räddad! Lycklig! Vet du nu, hur jag älskar dig! (Man hör någon, röra vid låset på tamburdörren. Man ser Anna komma in. Hon talar genom dörren utåt trappan.)

God natt, god natt! — Tack så mycket! — Nej, det behöfs inte alls! Nu ser jag så bra. God natt — god natt!

(Dörren slås igen till trappan och Anna kommer in i salongen. Sven har rest sig mycket fort, då han hör henne komma, och står nu med stram hållning till vänster i salongen, då Anna kommer in.)

Nittonde scenen.

SVEN. ANNA i teaterkappa med slöja öfver hufvudet.

anna (i upprymd ton). God afton, min vän!

(Sven står stel ulan att svara.)

anna (upprepar förvånad,'). Jag sade: God afton!— 36 —

sven (med graflik röst). Du skulle hellre säga »god natt!»

anna (muntert). Som du vill! (Kommer närmare för all kyssa honom). God natt, min lilla söta man!

sven (drar sig undan). Hvad vill detta säga? Ditt uppförande är mig verkligen alldeles oförklarligt.

anna (tager af kappan och slöjan. Säger myckel ohesvåradt). Hvad menar du, min vän? sven. Att lämna ditt hus om natten! anna. Det var inte alls natt, då jag gick. sven. Men nu, — nu! — Hör du! Klockan slår ett!

(Klockan på kakelugnsgesimsen slår ett slag.) anna. k, det ä' något med half! — Den klockan slår alltid half, när man ligger vaken om natten och lyssnar. Det ä' bara för att reta en. Jag skall i morgon ställa fram den en halftimme.

sven. Den slog ett! Den nattliga timmen ett, min fru!

anna. Da säger ju alltid, att den går förut, när du kommer sent hem.

sven. Icke nu! Icke nu! — Hör du tornklockan ? Ett slag! Tycker du det är passande att komma hem på denna tiden af natten? anna. Jag visste ju, att du var borta. sven. Som du ser, är jag hemma. anna. Jag vet ju aldrig, när du kommer hem. sven. Å, det där är bara en förevändning! Hur vågar du komma hem så sent, att det är förknippadt med lifsfara för en dam att gå ensam på gatorna? anna. Jag gick inte alls ensam.

vSven. Men om också majorskan skickar sin betjänt med dig, så —

anna. Det var inte alls betjänten. Det var herr Klemens.

sven. Herr Klemens! Hva' är det för en kanin ?

anna. Det är inte alls någon »kanin». Det är den utmärkte komponisten och pianisten, som vi hörde spela hos majorens, då de hade sin sista soaré. — Men det är ju sant! Du hörde ingenting. Du satt och spelade kort!

sven. Det är mig verkligen alldeles likgiltigt hur herr Klemens spelar eller inte spelar, men hvad som inte kan vara mig likgiltigt, det är, att min hustru uppför sig på ett sätt som — —

anna. »Uppför sig!» — Vill du vara så snäll och välja dina ord litet bättre.

sven. Går ut, utan att låta mig veta detl anna. Jag sade till Lotta, att hon skulle hälsa dig, att jag gått på operan.

sven. Kommer hem midt i natten. anna. Majorskan sade till Lotta, att jag skulle supera med henne, och jag hade för resten också tänkt komma mycket tidigare, men du vet, att man kan komma att tala om en hel del viktiga saker, så man inte så där tvärt kan bryta upp.

sven. Hvad skulle det vara för »viktiga saker?» anna. A, det finns så mycket som inte löjtnanter förstå sig på.

sven. Och när du vet, att jag går i dödsångest här hemma!

anna. Hur skulle jag kunna veta det? Jag— 38 —

tänkte, att du satt i hela din prakt i klubben. Hvarför gick du inte och lade dig, då du kom hem?

sven. Tror du, att jag skulle kunna sofva, när jag visste, att du inte var hemma, utan ströfvade kring gator och torg, utsatt för tusen faror?

anna. Jag »ströfvade» inte alls. Jag gick tvärtom alldeles långsamt. Herr Klemens är så ofantligt intressant att språka med.

sven. Kommer du nu åter med den där herr Klemens! — Hvad är han för ett monster, som går så här fram emot morgonen och promenerar med min hustru?

anna. Han är inte alls något »monster», utan en mycket talangfull ung man, som spelar som en ängel.

sven. Som hvad?

anna. Som en ängel! Så föllo mina ordl — Majorskan och jag gräto som vargar, då han spelade Ghopin för oss i kväll.

sven. Så rörande! Två vargar och en ängel! anna. Du ska inte alls håna mig! Det ä' just när man sitter och lyssnar till söt musik, som alla minnen stiga upp för en från den tiden, då man var ung och lycklig.

sven. Och nu är du gammal och olycklig? anna. Jag är ett år äldre än i fjol, och många hundra tusen gånger mera olycklig.

sven. Och törs man fråga, hvem som varit orsaken till denna sorgliga förändring? anna. Ja, hvem kan veta det? sven. Du menar naturligtvis, att det är jag, som är orsaken till, att du är trött på lifvet? anna. Det har jag aldrig sagt.sven (hotande) Men du tänker det! ä' det inte så, du tänker det I

ANNA. Tankar ä' tullfria, och du ä' ju frihandlare.

sven (går nära henne och tager henne fast om armen). Men en man har rätt att veta sin hustrus tankar, och jag fordrar bestämdt, att du säger mig det nu, i denna nattliga timma (han drar fram sin klocka och ser på den) — klockan är snart half tu — hvad du funderar på Anna! Hvarmed har jag förtjänat, att du behandlar mig så!

ANNA. »Behandlar» jag dig nu igen! Jag tycker, att det är du, som behandlar mig! (Hon gnider sin arm.) Du, som bara tör fyra månader tillbaka lofvade att älska mig i nöd och lust, att alltid vara god emot mig, — och snäll, — och vänlig, och — (gråter) — och alltid stanna hemma hos mig på kvällarna.

sven. Har jag också lofvat det?

ANNA. Jaså, du har redan glömt vigselformuläret. Hvad det liknar er män! — Kommer du inte ihåg, att där står: »Härmed lofvar jag dig, Anna, att älska dig i nöd och lust och aldrig gå ifrån dig på kvällarna.»

sven (bestämdt). Det står där inte ett ord om.

ANNA. Jo, det gör det just! — Om inte ordagrannt, så är det dock i alla fall meningen! Men ni män ha en märklig förmåga att uttyda allt efter bokstafven.

sven. Och ni kvinnor ha en ännu märkligare förmåga att vränga allt efter ert eget hufvud.

ANNA. Är det då så besynnerligt, att jag längtar efter min mans sällskap?— 40 —

sven. Och är det så himmelsskriande, att jag längtar efter kamraterna?

anna. En och annan gång, ja! — En och annan gång! — Men du har en så trånande längtan efter att gå bort, som om du skulle ha ett segelgarn om benet, som någon jämt ryckte i.

sven. Man behöfver verkligen ibland en liten uppfriskning.

anna. Det tycker jag också, och därför gick jag bort i kväll, — och så roligt har jag inte haft pä länge.

sven. Och det var denne herr Klemens orsaken till?

anna. å, det var alltihop! Musiken, sångarna, hela operan full af folk, — de vackra toaletterna, — å, det var rent förtjusande!

sven. Herr Klemens var väl också med på operan ?

anna. Ja, det tror jag! Han satt hela tiden bakom min stol och talade om innehållet i stycket för mig. Du kan inte tänka dig, hvad den människan har för ett änglatålamod.

sven (i hotande ton). Får jag fråga om den herrn förstår sig på annat än på att spela piano? anna. Hvad menar du, Sven? sven. Å, — om han till exempel kan slåss på värja ?

anna (uppskrämd). Men bevars, Sven! — Du

vill väl inte--

sven. Jag gör bara en enkel fråga. Jag känner ju inte mannen alls.

anna. Men du kan så godt lära känna honom. Jag skall be honom komma hit, när jag fått pianot

stämdt. — Och om du inte tycker det är roligt att höra honom spela, så kan jag ju be honom titta upp, när du måhända tillfälligtvis skulle vara borta-(Sven går till pianot, slår igen det och tar ur nyckeln.) anna. Hvad gör du, Sven? sven. Detta piano behöfver inte stämmas vidare. Önskar du nyckeln, så har jag den på mig.

anna (går efter honom och försöker taga nyckeln ifrån honom). Det har du inte lof till, Sven! Pianot är mitt! Jag har fått det af min far, och jag kan göra med det hvad jag behagar.

sven. Har du också lof att be främmande herrar hit opp i min frånvaro och sitta och gråta med dem vid pianot?

anna. Jag kan inte inse, att det skulle vara något ondt däri. — Jag kan också behöfva något litet nöje.

sven. Du har ju ditt hem! — Dina — dina möbler! — Dina gardiner! — Kort sagdt, hela en kvinnas värld, hvari du kan verka.

anna. Jag tycker inte alls om att »verka». Jag tycker om att lefva. Och om du inte vill hjälpa mig med att finna någon glädje i lifvet, så tänker jag skaffa mig den på mitt eget sätt.

sven (strängt). Vågar du säga det där en gång

till?

anna (med anlagen morskhet). Ja, det vågar jag så godt. — Och jag är för resten inte ett dugg rädd för dig.

sven. Så älskar du mig alltså inte längre? anna. Älskar! — Hvarför ska vi begagna sådana romantiska ord? Det är ju numera en gammal historia.

sven. Är det ditt sista ord? anna. Nej, jag kunde mycket väl säga en hel hop till.

(Från ock med denna replik bör spelet bli myckel lifligt, och genom sin öfverdrift göra ett mera komiskt intryck.)

sven (iräcker henne handen med mörk min). Jaså, adjö, Anna! — Jag har inte mera att lefva för på denna jorden. Du älskar mig inte längre. Du söker din tröst hos andra! — Jag vet, hvad jag för framtiden har att vänta. Jag har intet annat att göra än försvinna. Det skall vara gjordt på ett ögonblick ! (Han springer upp på en stol vid kakelugnen och slår spjällsnöret om halsen på sig.)

anna (skriker). Sven! Hvad gör du! — Bevars, Sven, hvad gör du!

sven. Jag gör bara slut på detta usla lif! (Med rörd stämma.) Tack för de svunna dar! — Tack för allt du varit för mig, Anna! Och förlåt mig om

jag---

(Anna söker ifrigt i sin sykorg. Framtager en liten flaska) sven (uppe på stolen med snöret om halsen). Hvad gör du, Anna?

anna. Du ska inte vänta på mig länge. Jag följer dig i döden. Denna opieflaska har alltid varit i min närhet, som min sista tillflykt. — Nu kommer den som en vän i nöden. Din skål, Romeo! (Hon för flaskan till munnen. Sven springer ner och slår den ur handen på henne. Anna vacklande emot chåslongeti, på hvilken hon kastar sig.)

Tjuguförsta scenen.

DE FÖRRA. LOTTA.

lotta (uppskrämd). Hvad i alla dar står på? sven. Hvad har du här att göra? lotta. Jag lar hara lof att undanbe mig, att herrn slår ihjäl frun.

anna (i matt ton). Lotta! Tag en trasa och torka opp på mattan! Annars blir det fläckar.

(Lotta gar.)

Tjuguandra scenen.

SVEN. ANNA.

sven. Att du verkligen vill----Opium!

anna (för sig). Nå, det var då bara litet bröstdroppar med anis! (Till Sven.) Men att du ville skrämma mig så! — Hänga dig i spjällsnöret!

sven (för sig), k, det eländiga bomullssnöret hade då genast gått sönder! (Högt.) Men när du tydligt och klart säger mig att--

Tjugutredje scenen.

DE FÖRRA. LOTTA.

lotta (torkar upp på mattan). Jag får bara säga löjtnanten, att jag inte begriper, hur löjtnanten vågar uppfora sig så emot frun! — Och frun, som just

nu skulle behöfva all den omvårdnad, som--

sven. Hvad är det du pratar?lotta. Jag säger bara, att man aldrig kan veta, hur det står till med de unga fruarna. Men om löjtnanten absolut vill ta lifvet af frun, — si tv år jag mina händer. (Hon går stoll ut.)

Tjugufjärde scenen.

SVEN. ANNA.

sven (på knä vid chäslongen). Skulle det vara möjligt! Älskade! Hur är det med dig nu?

anna. Å — bättre! Men du skrämde mig, så jag känner det, som om jag skulle kväfvas.

sven. Låt mig öppna din krage litet. Se så där! Lägg kudden under hufvudet. (Han lossar halslinningen på hennes klädning. En medaljong i band, som hon bär dold, faller ut.)

sven. Hvad ser jag! Hvad är det häri En medaljong, som du bär hemligt!

anna (håller på den). Å, låt bli att öppna den! Det är bara ett skämt.

sven (orolig). Men jag har i alla fall fått lust att känna detta skämt.

anna. Å, söta, låt bli!

sven (häftigt). Ingenting skall kunna hindra mig. — Nu vill jag veta hela sanningen! (Han öppnar medaljongen.) Hvad ser jag! Ett par vissna blommor. Och en liten papperslapp. Hvad står

här? »De första. Den sjuttonde maj.»---

Hvad vill det säga? Hvad var det för en dag?

anna. Kommer du inte ihåg? Dagen efter landshöfdingens bal. Du kom morgonen därpå till vår veranda med en bukett liljekonvaljer åt mig.Sven (på knä). Å, Anna! anna. Det var de första du gaf mig, och från det ögonblicket visste jag, att jag var din för alltid.

(Sven kysser hennes händer.) anna (griper efter medaljongen). Du får inte ta dem ifrån mig! — De ska följa mig i grafven. (Sorgset.) Ja, Sven! — Det var då det!

Sven. Om du vill, så ska jag genast springa till blomsterboden och köpa dig friska. Jag bultar,

jag väcker upp hela personalen — jag--

anna. A, du lilla tok! Nu midt i natten! Och för resten tycker jag mest om de gamla.

sven. Men hvad vill du, att jag skall göra? Något måste jag göra. Jag har behof af att med någon bragd visa dig, att jag älskar dig lika högt, ja, högre än förut.

anna. Men jag har inte alls behof af några »bragder». — Jag har bara behof af att vara i din närhet, min älskade vän!

sven. Här är jag! För dina fötter! anna. Ja, nu! — Men i framtiden? — Ser du, Sven, när vi få våra barn.

sven. Säger du verkligen--

anna. Naturligtvis få vi en hel del söta barn, och ser du, de ska väl växa upp i ett hem. Men ett hem består inte bara af en mor, men af en far och en mor, — och i synnerhet gossarna behöfva så väl — —

sven (stolt). Ja, jag skall naturligtvis vara hemma hos mina gossar.

anna. Å, hvad det ska bli roligt! sven (inställsamt). Någon gång kan man ju till ombyte gå ut med kamraterna?— 46 —

anna. Ja, det kan du så godt! Och då går också jag ut för att uppfriska mig litet. sven. Ensam ?

anna. Om du går alltför ofta bort, så finns det nog alltid en eller annan herr Klemens, som vill förbarma sig öfver mig.

sven. Nej! Nej! För himlens skull! Inga herrar Klemens! — Om jag går ut, så tar jag dig med mig, — om du vill följa mig?

anna (slår armarna om hans hals). I nöd och

lust!

Ridå.ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

af Frans Hedberg. 60 öre. Majorens döttrar. Komedi i 3 akter af Frans Hedberg. 75 öre. För tidigt. Proverb i en akt af Anders de Wahl. 50 öre.

Veteranens jul. Vinterstycke i en akt af Zach.

Topelius. 35 öre. Hjärterdam. Lustspel i en akt af M. Bernstein. 50 öre.

För välgörande ändamål. Komedi i en akt af

E. Verconsin. 50 öre. Jag gifter mig med min dotter. Lustspel i en akt af A. J. G. v. Trockan. 50 öre. Mellan fyra ögon. Komedi i en akt af Ludvig Fulda. 50 öre. Civilklädd. Lustspel i en akt af G. Kadelburg. 50 öre.